

Ольга Гончарова, Галина Тараненко

ГОНЧАРОВА Ольга Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент секції іноземних мов кафедри початкової освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Сфера наукових інтересів: педагогічна інноватика; професійно-педагогічна підготовка вчителя іноземної мови.

ТАРАНЕНКО Галина Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філософії Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Сфера наукових інтересів: аксіологія, духовно-моральне зростання особистості.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ГАРМОНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ

Розглянуто інноваційну діяльність як одну з важливих складових сучасного культурно-освітнього простору, побудованого на засадах збереження і розвитку творчої потенції та стабільно активної життєдіяльності особистості у змінних соціальних умовах та її спрямованість на самовизначення, готовність до сприйняття і розв'язання нових завдань. Виділено якості, що віддзеркалюють специфіку інноваційної діяльності та виокремлено основні її компоненти. Зазначено, що перехід на новий стандарт і запровадження інновацій у різні сфери діяльності, сприятимуть особистісному самозростанню і, відповідно, гармонізації культурно-освітнього простору. Філософсько-освітній аналіз інноваційної діяльності уможливив висновок про те, що найважливішим і необхідним чинником, що задає межі допустимого в ході інноваційної діяльності є система цінностей, обумовлює ефективність і результативність будь-яких інновацій. Акцентовано увагу на тому, що обов'язковою умовою успіху будь-яких інновацій, є сучасна особистість, «яка вирішує все», світорозуміння і розумова діяльність якої базується на новому стандарті мислення.

Ключові слова: інноваційна діяльність, культурно-освітній простір, особистісне самозростання, специфіка та структура інноваційної діяльності, гармонізація особистості.

Ключовим завданням успішного розвитку країни є розвиток людини та соціального і природного середовища, що її оточує. Ефективність вирішення цього завдання залежить від умов, які необхідно створювати в суспільстві інноваційного типу, де інтелект і творчий потенціал людини є провідними факторами соціально-економічного благополуччя та конкурентоспроможності країни. Перехід на інноваційний шлях розвитку означає виробництво нових ідей, нових технологій, соціальних, управлінських інновацій. Необхідними є, по суті, інновації в усіх сферах суспільного життя. Отже, в означеному контексті важливо максимально полегшити впровадження інновацій. Вирішення цього завдання у значній мірі залежить від освіти, яка забезпечує сприйняття, вироблення та впровадження інноваційних продуктів та культурно-освітнього простору, який уможливорює означені процеси.

Інноваційне суспільство відчуває потребу в «інноваційній» людині, тобто особистості, яка володіє специфічними якостями. Саме тому сучасна освіта має відповідати інноваційній моделі розвитку суспільства та вимогам глобальної конкуренції. Нова модель освіти передбачає, насамперед, щоб установи професійної освіти всіх рівнів стали частиною національної інноваційної системи, виконуючи ще й свої традиційні функції – соціалізації, формування особистості (сьогодні – це формування інноваційної особистості), виховання громадянських почуттів тощо. Крім утворення мереж, входження до мережі управління знаннями, важливим завданням культурно-освітнього простору є забезпечення трансферу нових знань і технологій та підсилення мотивації особистості на інноваційну модель поведінки.

Формування інноваційної особистості ґрунтується не тільки на наявності базових якостей особистості, а й на особливостях процесу соціалізації, спрямованого на розвиток цих якостей та на можливість їх актуалізації в суспільно корисній діяльності. Великого значення тут набуває процес особистісного самозростання.

Варто зазначити, що однією із фундаментальних проблем формування інноваційної особистості є відсутність її моделі для якої характерні базові та набуті якості. Інноваційна особистість з точки зору суспільства, яке очікує від неї проявів певного змісту і спрямованості, характеризується відповідними якостями. Звідси випливають ознаки зовнішньопрактичних проявів інноваційної особистості, які можна розглядати у якості особистісно значущих, а їх набір визначає здатність особистості до інноваційної діяльності.

Зважаючи на те, що інноваційність є однією з домінуючих тенденцій розвитку людства, сучасний культурно-освітній простір потребує нової освітньої парадигми, побудованої на засадах збереження і розви-

тку творчої потенції та стабільно активної життєдіяльності особистості у змінних соціальних умовах та її спрямованість на самовизначення, готовність до сприйняття і розв'язання нових завдань. Саме інноваційна діяльність віддзеркалює основні зміни у тенденціях та закономірностях сучасного культурно-освітнього простору.

Протягом останніх десятиріч в Україні можна спостерігати характерну тенденцію до посилення інноваційності, зокрема у системі освіти. Постійно зростаючі вимоги суспільства до майбутнього фахівця актуалізують питання розвитку здатності особистості до інноваційної діяльності, успішність якої залежить від внутрішнього прагнення до змін та принципової переорієнтації на інноваційний підхід.

Інноваційна діяльність регламентується в Україні численними нормативними документами (Закони України «Про інноваційну діяльність», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про науково-технічну інформацію», «Про наукову та науково-технічну експертизу». Проте, не зважаючи на широке поле нормативно-правової бази, можна спостерігати недостатній рівень підготовки та готовності особистості до створення та впровадження інновацій. Варто підкреслити, що система освіти може відповідати сучасним темпам розвитку українського культурно-освітнього простору лише за умови наукового обґрунтування факторів формування готовності до інноваційної діяльності. Тож, проблема підготовки особистості до інноваційної діяльності, основи якої повинні закладатися під час здобуття освіти, є досить актуальною.

Важливі питання становлення особистості розкривають у своїх дослідженнях Н.Дем'яненко, І.Зязюн, В.Луговий, Н.Ничкало, В.Майборода, О.Пехота, Н.Протасова; філософські аспекти інноваційного процесу обґрунтовують В.Андрущенко, В.Бондаренко, В.Князев, М.Михальченко, В.Скуратівський; психологічні – І.Бех, В.Бочелюк, О.Ветохов, Р.Немов, Т.Яценко. Окремим питанням формування готовності до інноваційної діяльності присвятили свої дослідження К.Баханова, І.Богданова, О.Волошенко, І.Гавриш. Різні аспекти інноваційної діяльності вивчають З.Абасов, В.Кремень, Н.Кузьміна, О.Євдокимов, А. Підласий, І.Підласий, С.Сисоєва, Л.Буркова, І.Дичківська, О.Попова, В.Бобрицька та ін. теоретико-методологічною основою вивчення розвитку готовності особистості до інноваційної діяльності є здобутки вчених, що працюють у галузі психології, зокрема, дослідження Ю.Власенка, С.Занюка, І.Кукуленко-Лук'янца, Р.Немова та ін.

Аналізуючи дослідження з проблеми формування готовності особистості до інноваційної діяльності, можна констатувати їх певну

фрагментарність. Так, зокрема, потребують більш ґрунтовного дослідження концептуальні засади розвитку інноваційної діяльності особистості.

У сучасних дослідженнях категорія «інновація» досить часто отожднюється із категорією «нововведення», або розглядається як синонім терміну «новація». Проте, на думку деяких дослідників [4, с. 21-23.], саме втілення нових ідей відрізняє «інновації» від «новацій», адже якщо фахівцем відкривається щось принципово нове, то його можна назвати новатором, якщо трансформується наукова ідея – інноватором. Тож, варто розрізнити поняття «інновація» та «новація», адже під «новацією» розуміються засоби (нові методи, методики, технології, програми тощо), а «інновацією» – процеси, що розгортаються за певними етапами. В.Сластьонін також підтримує думку про те, що інновація є введенням нового в мету, зміст, методи, форми та організацію діяльності [9].

Отже, інновація, як результат оновлення теорії і практики, є продуктом інноваційної діяльності (процесу створення нового), який спрямовано на досягнення поставленої мети, а тому, на нашу думку, поняття «нововведення» та «новація» можна використовувати у якості синонімів.

Важливо зазначити, що «інноваційна діяльність» має не тільки економічний, але й соціально-психологічний зміст, постаючи у якості особливого виду діяльності, яка передбачає наявність особливих психологічних якостей. Отже, означений контекст спонукає до розгляду якостей якими повинна володіти особистість, орієнтована на інноваційну діяльність.

Дослідження якостей особистості, орієнтованої на інноваційну діяльність розпочалося у ХХ столітті, завдяки роботам Й. Шумпетера [12]. До теперішнього часу в науці накопичено чималий досвід психологічних досліджень у цій сфері, зокрема щодо опису «інноваційної поведінки», «характеристик інноваційної особистості», «психологічної готовності до інноваційної діяльності», «інноваційного інтелекту особистості», «інноваційного потенціалу особистості» та ін.

Так, наприклад, С.Яголковський, досліджуючи психологію інновацій, цілком правомірно пов'язує успішність інноваційних процесів з «... тими психологічними параметрами суб'єкта, які пов'язані з його компетентністю у взаємодії з новими ідеями і технологіями» [13, с. 69]. Означена компетентність, на думку вченого, має дві основні сторони: одна з них пов'язана зі здатністю продукувати такі ідеї (креативністю), а інша – зі здатністю їх сприймати, допрацьовувати, поширювати і впроваджувати (інноваційністю).

Деякі дослідники, підкреслюючи важливість інноваційної поведінки особистості, виділяють такі якості, як: готовність удосконалювати професійну діяльність та наявність внутрішніх засобів і методів, що забезпечують цю готовність. Сюди також віднесено «... бажання і можливість розвивати свої інтереси та уявлення, шукати власні нетрадиційні шляхи вирішення проблем, що виникають, сприймати і творчо втілювати вже існуючі нестандартні підходи...» [7, с. 15].

Цілеспрямовані психологічні дослідження особливостей особистості інноватора ведуться відносно нещодавно. Так, зокрема, в роботах В.Шадрікова [11] до факторів, що впливають на успішність інноваційної діяльності, віднесені ціннісні орієнтації, процеси планування, програмування, прийняття рішень, регуляторні аспекти інтелекту і креативності тощо. На думку В. Петровського [6], який досліджував інноваційну діяльність з позиції «надситуативної активності», важливо робити акцент на здатності людини «творити і направлено транслювати інновації власного досвіду іншим людям». Н.Сербиновська вважає, що у дослідженні феномену інноваційності варто посилити увагу «до проблематики сприйняття, прийняття, освоєння і використання оригінальних і творчих ідей ... часто прекрасна наукова ідея може виявитися нереалізованою і незатребуваною не тому, що є непрактичною або нецікавою, а тому, що не була належним чином сприйнята, оцінена і розрекламована» [8, с. 28]. На думку Ю.Карпової [3], навпаки, варто виділити у якості основної – здатність «генерувати творчість», тобто здатність генерування нового, яка починає формуватися вже на початковій стадії навчання.

Група вчених [1], яка проводила дослідження даної проблематики в пострадянських країнах, до ресурсних характеристик інноваційної поведінки особистості віднесла ініціативність (ступінь готовності діяти в умовах невизначеності, покладатися на свої сили і відповідати за результати); перевагу діяльності, що вимагає інновативності (що виявляється у виборі (ігноруванні) такого виду діяльності); готовність до змін (відображає ступінь переваг, широкого кола життєвих ситуацій, що вимагають перебудови усталених параметрів життєвої реалізації).

Таким чином, узагальнюючи роботи вчених, можна виділити дві групи якостей, що, на наш погляд, віддзеркалюють специфіку інноваційної діяльності: творчу та організаційно-управлінську. Перша складова пов'язана з продукуванням нових ідей і креативних рішень; друга – є ближчою до управлінської діяльності.

Аналізуючи інноваційну діяльність особистості, можна виокремити філософський, мотиваційний, креативний, рефлексивний, валеологічний, технологічний, особистісний компоненти.

Ефективність *філософського компоненту* інноваційної діяльності залежить від сформованої особистісної настанови на філософську рефлексію власної діяльності, її результати та здатність співвідносити особисту діяльність із сутнісними сенсами буття. Завдяки розгляду сутності об'єктів та процесів сфери інноваційної діяльності уможливується філософське розуміння змін, що відбуваються в культурно-освітньому просторі. За умови поєднання філософських, загально- та конкретно-наукових підходів до вивчення інновацій та аналізу світових тенденцій, стає можливим концептуальне оформлення цілей та особливостей інноваційної діяльності. Саме завдяки наявності таких сутнісних та чітко сформульованих понять уможливується повноцінний розвиток інноваційної діяльності, оскільки означене дозволяє оперувати не лише поверхневими, а й суттєвими ознаками. Тож, системативною основою інноваційного аспекту особистісної діяльності виступає розвиток через осмислення особистістю своїх екзистенційних вимірів.

Розгляд *мотиваційного компоненту* інноваційної діяльності особистості передбачає аналіз двох аспектів: місце особистісної мотивації у загальній структурі мотивів та ставлення особистості до змін і здатність сприймати нововведення. Варто зазначити, що проблема мотивації інноваційної діяльності вивчається як проблема набуття особистістю адекватного смислу своєї діяльності. Будь-яка діяльність, зокрема й інноваційна, є полімотивованою, адже співвідноситься з декількома мотивами. Мотиваційний компонент для особистості набуває особливого значення, оскільки не лише здатен зміцнити зацікавленість означеною діяльністю й перетворити задані зовнішні настанови на внутрішні потреби. Отже, інновація стає фактом особистої свідомості лише за умови набуття значення мотиву діяльності, а тому завдяки адекватній меті мотивації інноваційної діяльності уможливується її гармонійне здійснення.

Центральним у структурі інноваційної діяльності можна назвати *креативний компонент*. Його формування зазвичай пов'язується з діалогом, дискусією, діловими іграми, методами проблемного, евристичного та розвивального навчання тощо. Так, зокрема, Е.Лузік вважає креативність критерієм якості системи підготовки фахівців [5]. Вважаємо, що проявом особистісної креативності є наявність у неї здатності до "бачення" проблеми, оригінальності, діалогічності та критичності мислення, здібності до генерування ідей, готовності до створення, опанування та використання нововведень у своїй діяльності.

Аналізуючи особливості процесу розвитку особистісної креативності можна виокремити декілька етапів. На початковому етапі, який

характеризується низьким рівнем креативності, особистість знаходиться у межах засвоєних базових способів діяльності, а тому її дії є утрудненими, адже не виходять за межі загальноприйнятих. На цьому етапі у особистості спостерігається також відсутність ініціативності у постановці цілей. На другому етапі особистістю реалізуються власні ідеї та порівнюються різні інноваційні зразки. Завдяки спостереженням та узагальненням фактів особистість починає створювати більш ефективні способи діяльності або конкретні знахідки. На завершальному етапі спостерігається високий рівень креативності завдяки накопиченим спостереженням. Особисті знахідки стимулюють дослідження, пошук альтернативи, усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків і залежностей, що робить діяльність дослідницькою. На завершальному етапі у особистості проявляються такі основні риси креативності як: важливі характеристики поведінки у сфері інноваційної діяльності; відкритість для нового та здатність виокремлювати проблеми у різних ситуаціях. Формування креативності, на думку С.Смірнова, можливе лише шляхом створення умов для самовиховання тому, що здатність до творчості є однією із найглибших характеристик особистості [10].

Важливо підкреслити, що здатність до креативності можна розглядати у якості важливої умови реалізації вищих духовних особистісних потреб та розвитку особистісних творчих сил і здібностей. Креативність сприяє постійному зростанню і збагаченню внутрішніх можливостей, підвищенню якості діяльності та орієнтації на вищі загальнолюдські цінності.

Невід'ємними складовими *рефлексивного компоненту* інноваційної діяльності є пізнання та аналіз особистістю власної свідомості та діяльності, тобто можливість поглянути на власні думки та дії з позиції спостерігача. Основними рефлексивними процесами означеного компоненту є здатність до самооцінки й оцінки іншого, самоінтерпретації та інтерпретації іншого, розуміння себе та іншого.

Рефлексію цілепокладання варто визнати важливою складовою інноваційного процесу оскільки вона пов'язана з прямим (цілепокладання від визначення актуального стану до запланованої кінцевої мети) та зворотнім аналізом (цілепокладання від кінцевого стану до актуального). Рефлексія у процесі реалізації інноваційної діяльності характеризується поверненням особистості до етапу прогнозування, відстеження окремих складових концепції та аналіз взаємозалежності власних можливостей та зовнішніх умов, що спонукає до аналізу навичок, особистісних дій та змісту інновацій.

З урахуванням рефлексивного компоненту інноваційної діяльності уможлиблюється виокремлення таких її важливих складових як

творча активність, проявом якої є відтворювальна діяльність; позитивність у спрямуванні на використання відпрацьованих знахідок із незначними змінами; вміння ставити цілі та уявляти бажаний результат, що спонукає до створення альтернативних концепцій та технологій.

Важливою складовою *валеологічного компоненту* інноваційної діяльності є розвиток ціннісних орієнтацій особистості. У процесі дослідження доцільності та оцінювання нововведень визначальними стають критерії здоров'я та екології людини, що уможлиблює особистісну гармонізацію.

В означеному контексті особистість має бути готовою до: створення такого рефлексивного середовища, яке уможливить пізнання фізичних, фізіологічних, психологічних особливостей та вільний творчий пошук шляхів вирішення проблем, пов'язаних із здоров'ям та здоровим способом життя; корегування способу життя, що стає можливим завдяки сформованому у процесі діяльності прагненню до самопізнання та управління станом власного здоров'я; створення таких умов, які сприятимуть формуванню, збереженню і зміцненню власного здоров'я та здоров'я оточуючих.

Технологічний компонент інноваційної діяльності передбачає ґрунтовний аналіз структури та етапів розгортання інноваційних процесів, а саме: здійснення особистісно-мотивованої переробки проєктів, їхню інтерпретацію, здійснення активного пошуку інноваційної інформації та ознайомлення із нововведеннями; проведення професійно-мотивованого аналізу власних можливостей у процесі створення і прийняття рішення щодо їх раціонального використання; цілеформування та концептуалізацію підходів до застосування нововведення; вміння прогнозування зміни, труднощі, результати інноваційної діяльності та обговорювати їх у колективі; спрямованість на впровадження нового та розробку концептуальної основи та етапів експериментальної роботи.

Проявом *особистісного компоненту* інноваційної діяльності активна залученість особистості до означеної діяльності. При цьому особистість має не лише орієнтуватися в інноваціях, а й мати практичні навички їх застосовування у своїй роботі, що неможливо без володіння різними технологіями та здатності до самореалізації та самостійного інноваційного пошуку.

Таким чином, з одного боку, процес інноваційної діяльності сприяє становленню особистості як суб'єкта цієї діяльності, з іншого – особистість перетворює свою діяльність на засіб впливу на оточуючих.

Успішність інноваційної діяльності залежить, насамперед, від ефективності перебігу інноваційного процесу, що уможлиблюєть-

ся завдяки таким складовим як: формулювання мети впровадження, що сприяє прийняттю рішень щодо доцільності тривалого використання нововведення або призупинення роботи щодо впровадження інноваційних ідей; ефективна реалізація нововведень на різних етапах розвитку й впровадження, забезпечення логічно організованої їх взаємопов'язаності та наступності; відповідність новацій суспільним потребам та можливостям впроваджувачів; загальна узгодженість усіх етапів інноваційного процесу, що забезпечить їх ефективне функціонування.

Отже, доходимо висновку, що інноваційна діяльність є соціальним феноменом, складним взаємозв'язком загальної професійної культури особистості, її громадських якостей та професійної спрямованості на впровадження нововведень у власну систему роботи. Перехід на новий стандарт і запровадження інновацій у різних сферах діяльності сприятимуть гармонізації культурно-освітнього простору.

Найважливішим і необхідним чинником, що задає межі допустимого в ході інноваційної діяльності та інших креативних процесах, є система цінностей, що обумовлює ефективність і результативність будь-яких інновацій. Зважаючи на той факт, що основним компонентом в будь-якій системі цінностей є духовно-моральна складова, яка визначає верхню межу можливостей не тільки в будь-якому виді конкретної людської діяльності, але й у думках і намірах кожної людини і суспільства в цілому.

Інноваційна діяльність як один із найбільш ефективних засобів соціально-економічного розвитку, потребує сучасної особистості «яка вирішує все», світорозуміння і розумова діяльність якої базується на новому стандарті мислення, а тому особливої актуальності набуває особистісна активність, яка є продуктом спільної діяльності. Інститут освіти в означеному контексті потребує об'єднання людей в команди інноваторів, що дозволить здійснювати інноваційну діяльність за рахунок поєднання якостей тих особистостей, які сприяють успіху. За умови оптимального поєднання особистісних якостей, коли перспективи таких команд стають особистими перспективами, досягається сумісність, за якої команда здатна досягти найвищих результатів в інноваційній діяльності. У такому випадку практичне завдання щодо формування інноваційної особистості, яка потрібна сучасному суспільству, стає завданням створення команд, в яких реалізується стиль організаційної поведінки, заснований на досягненнях, що сприяє розвитку інноваційної особистості.

Література

1. *Галажинский Э.В.* Кросс-культурное исследование психологической готовности студентов к инновационному поведению / Э.В. Галажинский, В.Е. Ключко, О.М. Краснорядцева, И.А. Агеева // Теоретическая и экспериментальная психология. – 2013. – Т. 6. – № 1. – С. 69–78.
2. *Даниленко Л.І.* Інноваційні педагогічні технології / Л.І. Даниленко // Імідж сучасного педагога. – 2005. – №1-2. – С. 21-23.
3. *Карпова Ю.А.* Введение в социологию инноватики / Ю.А. Карпова. – СПб.: Питер, 2004. – 185 с.
4. *Каташов А.І.* Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища сучасного ліцею: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. / А.І. Каташов. – Л., 2001. – 265 с.
5. *Лузік Е.В.* Креативність як критерій якості ситеми підготовки фахівців профільних ВНЗ України / Е.В. Лузік // Вища освіта України. – 2006. – №3. – С. 76-82.
6. *Петровский В.А.* Человек над ситуацией / В.А. Петровский. – М.: Смысл, 2010. – 560 с.
7. Психолого-педагогічний супровід реалізації інноваційних освітніх програм / під ред. Ю.Л. Зінченко, І.А. Володарської. – М.: Изд-во МГУ, 2007. – 120 с.
8. *Сербиновская Н.В.* Психология инновационной деятельности / Н.В. Сербиновская. – Шахты: ЮРГУЭС, 2012. – 88 с.
9. *Сластенин В.А.* Педагогика. Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.А.Сластенин, И.Ф.Исаев, Е.Н.Шиянов; Под ред. В.А.Сластенина. – М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 576 с.
10. *Смирнов С.Д.* Педагогика и психология высшего образования: от деятельности к личности. [Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / С.Д.Смирнов. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 304 с.
11. *Шадриков В.Д.* Психологическая характеристика нормального человека, или Познай самого себя / В.Д.Шадриков. – М.: Университетская книга; Логос, 2009. – 208 с.
12. *Шумпетер Й.* Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Й.Шумпетер. – М.: Эксмо, 2007. – 864 с.
13. *Яголковский С.Р.* Психология инноваций. Подходы, модели, процессы / С.Р. Яголковский. – М.: Издательский дом Высшей школы экономики, 2011. – 272 с.

Гончарова О.А., Тараненко Г.Г.

ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЛИЧНОСТИ КАК ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ ГАРМОНИЗАЦИИ КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА: ФИЛОСОФСКО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Рассмотрена инновационная деятельность как одна из важных составляющих современного культурно-образовательного пространства, построенного на основе сохранения и развития творческой потенции и стабильно актив-

ной жизнедеятельности личности в изменяющихся социальных условиях и ее направленность на самоопределение, готовность к восприятию и решению новых заданий.

Выделены качества, отражающие, специфику инновационной деятельности и определены ее основные составляющие. Подчеркивается, что переход на новый стандарт и внедрение инноваций в разных сферах деятельности способствует как личностному росту, так и гармонизации ее внутреннего мира.

Философско-образовательный анализ инновационной деятельности сделал возможным вывод о том, что важным и необходимым фактором, задающим границы допустимого в ходе инновационной деятельности является система ценностей, обуславливающая эффективность и результативность любых инноваций. Акцентируется внимание на том, что обязательным условием успеха в любых инновациях является современная личность «которая решает все», миропонимание и умственная деятельность которой основана на новом стандарте мышления.

Ключевые слова: инновационная деятельность, культурно-образовательное пространство, личностный рост, специфика и структура инновационной деятельности, гармонизация личности.

Goncharova O.A., Taranenko G.G.

INNOVATIVE ACTIVITY OF THE PERSONALITY AS AN ESSENTIAL CONDITION OF THE CULTURAL AND EDUCATIONAL SPACE HARMONIZATION: PHILOSOPHICAL AND EDUCATIONAL ASPECT

The article deals with innovative activity as one of the most important components of modern cultural and educational space, based on the preservation and development of the creative potential and active life position of the personality. This space is characterized by the varied social conditions and is focused on the personality's self-perception and readiness to meet new challenges.

The authors have raised the issue of the creation of a new model of personality's training to the innovative activity. This model is represented in the form of the scientific and methodological system, which takes into account the conceptual and methodological aspects of the readiness for the innovation.

In the article the features of the innovative process are researched and the optimal forms of its implementation are analyzed. The authors have specified the efficiency of the existing standards of thinking of the personality while carrying out the innovative activity. The new approaches to the innovative development in the modern cultural and educational space are also mentioned.

The article pays the attention to the features, which reflect the essence of the innovative activity. The main components of the innovative activity are identified. It is mentioned that the transition to the new standards and the introduction of the innovations into various fields will contribute to the personal self-development and therefore will harmonize his inner world and the cultural and educational space.

It is emphasized that the research of personal innovative activity will be a result of smooth flow of innovative processes, the personality's awareness of

the sources and features of the implementation of various types of innovation classifications. Perfect management of the innovative activity in the modern cultural and educational space will also facilitate this process.

The authors have proved that the successful implementation of the innovations depends on the efficiency of the innovative process. It will be possible if the aim of the implementation is formulated properly that allows personality to decide whether long-term use of innovation is appropriate or the implementation of the innovative ideas should be stopped. One more condition is the effective implementation of the innovations at all stages of its development and implementation. It also provides their logical and organizational connections and continuity, the correspondence of the innovations to the objective needs of social practice, to the professional, organizational, financial and other capabilities of those who implement these innovations. The consistency of the stages of the innovative process is also very important as the result of each stage is a prerequisite for the effective implementation of the following innovation.

According to the philosophical and educational analysis of the innovative activity, carried out by the authors, the most important and essential factor that provides acceptable limits of the innovative activity is a system of values, which determines the efficiency and effectiveness of any innovation. The attention is paid to the fact that a modern person “who decides everything”, whose attitude and mental activity is based on the new standard of thinking, is the prerequisite for the success of modern innovations.

Key words: *innovative activity, cultural and educational space, personal self-development, specificity and structure of the innovative activity, harmonization of personality.*

Надійшла до редакції 15.05.2016 р.

